

26.1.2017

Kokousmuistio 1/2017

Aika 25.1.2017 klo 8.00–9.30

Paikka Pääministerin virka-asunto Kesäranta

Läsnä Sipilä Juha, puheenjohtaja
Eloranta Jarkko
Fjäder Sture
Häkämies Jyri
Lindström Jari
Lintilä Mika
Marttila Juha
Mattila Pirkko
Mykkänen Kai
Palola Antti
Pentikäinen Mikael
Geust Jonas (at.)
Gustafsson Jari (at.)
Hetemäki Martti (at.)
Kauniskangas Kari (at.)
Lahtinen Markus (at.)
Rannus Pasi (at.)
Stadius Susanne (at.)
Sinko Pekka (s.)

1 Kokouksen avaus

Pääministeri avasi kokouksen klo 8.00 ja totesi aiheena olevan Suomi kansainvälisissä arvoketjuissa – yritysten näkökulma. Kokouksessa jatketaan keskustelua Suomen asemitumisesta globaaleihin arvoketjuihin yritysten näkökulmasta. Valmistellut puheenvuorot käyttävät toimitusjohtaja Kari Kauniskangas (Fiskars), valmistuspalvelujen johtaja Pasi Rannus (Valmet Automotive), toimitusjohtaja Jonas Geust (Rightware) sekä myyntijohtaja Susanne Stadius (Medanta). Kutsuttuna asiantuntijana kokoukseen osallistuu kansliapäällikkö Jari Gustafsson (TEM).

2 Valmistautuminen puolivälitarkasteluun

Ennen varsinaista kokousasiaa pääministeri kävi läpi hallituksen valmistautumista puolivälitarkasteluun ja siihen liittyen hallitusohjelman keskeisten taloutta koskevien tavoitteiden toteutumista. Päätökset keskeisistä sopeutustoimista on tehty. Kokonaisuuden toteutuminen riippuu osin talouskasvusta vauhdittumisesta, minkä vuoksi kasvua ja työllisyyttä tukevat toimet mm. työmarkkina- ja innovaatiopolitiikassa korostuvat. Näillä näkymin lisäsopeutukselle ei ole tarvetta.

3 Suomi kansainvälisissä arvoketjuissa – yritysten näkökulma

Kari Kauniskangas kävi esityksessään (liite 1) läpi yritysten sijoittumiseen ja menestymiseen keskeisesti vaikuttavia tekijöitä. Suomessa säännellään yleisesti ottaen liikaa. Suuret yritykset pystyvät sopeutumaan sääntelyyn helpommin, mutta pienemmille se aiheuttaa usein kohtuutonta taakkaa. Verotuksen osalta tasoa tärkeämpää on ennakoitavuus. Tässä suhteessa verotuskäytännön muuttaminen ilman lakimuutoksia ja ns. takautuva soveltaminen ovat yrityksille erityisen hankalia. Työvoiman osalta hintaa tärkeämpää on usein sen käytön joustavuus.

Pasi Rannus totesi Valmet Automotiven tuovan noin 98 prosenttia välituoteapanoksistaan ulkomailta (liite 2). Tämä korostaa toimitusketjun tehokkuuden merkitystä ml. perusrakenteiden kuten satamien toiminta. Valmet Automotiven akuutissa tuotannon laajentamisvaiheessa korostuvat työvoiman alueellisen liikkuvuuden edellytykset, koska työvoiman rekrytointi on ulotettava lähes koko maahan. Julkinen valta voisi tukea pilottihankkeita, joilla vahvistettaisiin tietyn alan kuten autoteollisuuden osaajien yhteistyötä Suomessa.

Jonas Geust totesi palkkoihin liittyvän kustannuskilpailukyvyn olevan jokseenkin epärelevantti kysymys Righthwaren edustamalla, puhtaasti ohjelmointiin perustuvalla alalla (liite 3). Lopputuotemarkkinoiden ohella yritys kilpailee huippuosajista, joiden rekrytointi on menestymisen keskeinen edellytys. Työnantajan tarjoamien etujen ohella Suomen houkuttelevuus asuinpaikkana korostuu. Rightware teetti aiemmin T&K-työtä myös Kiinassa, mutta siitä luovuttiin, koska kustannusetu ei korvannut heikompaa tehokkuutta.

Susanne Stadius totesi Medantan menestyksen takana olevan oivalluksen myydä hygieniää ja terveyttä pelkän ”bulkiksi” luokiteltavan tekstiilitavaran sijaan (liite 4). Medanta on ulkoistanut tuotantonsa etupäässä Kiinaan, mutta ei kustannusten vaan sikäläisen johtavan osaamisen vuoksi. Tuotannon palaaminen Suomeen vaikuttaa tekstiilialalla hyvin epätodennäköiseltä mm. lähimarkkinoiden pienuuden vuoksi. Yhden toimijan periaate on helpottanut julkisten yrityspalveluiden käyttöä. Validointimahdollisuuksien tukeminen olisi tärkeää Medantan kaltaisten yritysten kansainvälistymisponnisteluille.

4 Keskustelu

Alustuksien pohjalta käydyssä keskustelussa nousi esiin muun muassa seuraavia kysymyksiä ja näkökulmia:

- Vaatimus työelämän joustoista korostuu yritysten näkökulmasta ja on hyvin perusteltu. Olisi tarpeen pohtia keinoja, joilla työvoiman käytön joustavuutta voitaisiin lisätä niin, että molemmat osapuolet voivat hyöttyä.
- Mahdollisuus paikalliseen sopimiseen tarjoaa yrityksille keinon sopeutua itselleen sopivimmalla tavalla esim. kilpailukyky sopimuksen velvoitteisiin.
- Yrityksiä koskevan sääntelyn osalta yksi ongelmakohta on erilaisiin lupiin liittyvät pitkät valitusajat, jotka hidastavat kohtuuttomasti hankkeiden etenemistä. Normien purkamisessa ei ole päästy riittävästi eteenpäin.

- Hallitusohjelmassa on mainittu tavoite verotuksen ennakoitavuuden lisäämistä ja sen suhteen olisi tarpeen esittää konkreettisia toimenpiteitä. Yksi todettu ongelmakohta on ennakoveropäätösten saamisen vaikeus, mikä saattaa olla este ulkomaalaisten yritysten etabloitumiselle Suomeen.
- Yritysten pyrkimys olla oman alansa parhaita maailmassa on tervetullut ja Suomen oloihin hyvin sopiva lähtökohta: puhdas hintakilpailu on raadollista ja siinä on vaikea menestyä. Koulutus, tutkimus ja tuotekehitys ovat pidemmällä aikavälillä Suomen vahvuuksia kilpailussa yritysten sijoittumisessa.
- Myynti- ja markkinointiosaamisessa on sen sijaan puutteita ja tulisi pohtia voitaisiinko esim. Tekesin sääntöjä muuttaa niin, että myös myyntiin ja markkinointiin suunnattuja panostuksia voitaisiin tukea T&K-toiminnan ohella.

5 Kokouksen päättäminen

Talousneuvoston helmikuun kokous pidetään keskiviikkona 22.2.2017 klo 8.00. Aiheena on hallituksen tulevaisuuselonteko työn tulevaisuudesta. Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 9.30.

Pekka Sinko
talousneuvoston pääsihteeri